

Homeroswedstrijd 2022-2023 – een selectie uit Nederlandse vertalingen

Homeros, *Odyssee* 8.521-541

1 - C. Vosmaer, *De Odussee van Homeros*. Leiden, 1888.

Dus des geprezenen zangers verhaal; doch 't hard van Odusseus
Smolt en zijn tranen bevochtten van onder de wimpers zijn wangen.
Zoo als een weenende vrouw, bij het lijk van haar gade gebogen,
525 Kampend om stad en gezin voor den schriklijken dag te behoeden;
Zij dan, wen zij hem ziet stuiptrekkend in vreeselijken doodstrijd,
Stort op het lijk, weeklagend, terwijl om haar henen de vijand
Woedend de vluchtenden treft met de speer in den rug en de schouders,
Daarna wegvoert de vrouw, slavin om te werken en lijden,
530 Zoo dat der klaaglijke vrouwe de wangen verwelken van droefheid;
Dus ook sproeiden de tranen de wangen des droeven Odusseus.
Wel had geen van de andren gezien, dat hij baadde in tranen,
Doch alleen ontsnapte het niet aan Alkinoös' aandacht,
Daar, aan zijn zijde gezeten, hij hoorde zijne diepe verzuchting.
535 Aanstonds zeide hij dus tot de roeispaanminnende mannen:
– Leent aan mijn woorden gehoor, o Faiakische hoofden en raadslieën:
Stake Demodokos thans het gezang en den helderen lierklank;
Immers is het niet allen tot vreugd, wat er deze ons voorzong.
Sinds wij ten maaltijd zitten en aanving 't goddelijk zangdicht,
540 Was deez' gastvriend hier niet vrij van de drukkende droefheid,
Welke hem pijnigt; gewis op zijn hart ligt zware bekomming.

2 - 2 Dr. W. G. Van Der Weerd, *Odyssee*. Zutphen, 1901.

Dit dan bezong de roemrijke zanger; maar Odusseus smolt weg in weemoed en tranen bevochtigden onder de oogleden zijn wangen. Evenals eene vrouw weent, terwijl zij het lijk van haar geliefden gade omarmt, die vóór de muren zijner stad aan de spits van zijn volk is gevallen, strijdend om stad en (525) gezin voor den gruwzamen dag van den ondergang te behoeden – zij dan, als zij hem stuiptrekken ziet in den doodstrijd, stort neêr op het lijk en omarmt het onder luid gejammer, terwijl de vijand de vluchtenden vervolgt en met de speer hen in rug en schouders treft en haar in slavernij wegvoert om (530) te werken en ellende te lijden, zoodat haar de wangen van jammerlijke droefheid verwelken – zóó stortte Odusseus jammerlijke tranen onder zijn wimpers. Daarbij ontging het wel alle anderen dat hij tranen stortte, maar Alcinoüs alleen sloeg acht op hem en bemerkte 't, daar hij dicht bij hem zat en hij hoorde hoe hij zwaar steende. Aanstonds sprak hij (535) daarop te midden der scheepvaartlievende Phaeaciërs:

“Luistert, hoofden en heerschers der Phaeaciërs! Demodocus late thans zijn helklinkende lier rusten; immers 't is geenszins allen ten vreugde en gevalle, wat hij daar zingt. Sedert wij den avondmaaltijd gebruiken en de godlijke zanger ten (540) zang zich verhief, sedert dat oogenblik heeft onze gast daar nog niet opgehouden met jammervolle weeklachten; zwaar drukt zeker de kommer hem het gemoed.

3 - Aegidius Timmerman, *Odyssee*. Amsterdam, 1934

Dat nu bezong de vermaarde zanger ... En weg smolt Odysseus,
Stroomen van tranen besproeiden zijn wangen van onder zijn wimpers.
Zóó als een vrouw somtijds weent met haar dierbaren man in haar armen,
Die voor zijn eigen stad en aan 't hoofd van zijn volk is gevallen,
Werend den dag, die geen medelij kent, van zijn volk en zijn kindren ...
Stuiptrekken ziet zij hem voor zich en sterven ... En akelig gillend
Stort zij zich over hem heen en omhelst hem. De vijanden achter,
Stompen haar schouders en rug met hun speren en rukken haar op en
Slepen haar weg als slavin, om te sloven en smarten te dragen ...
Dan versmelten haar wangen in 't allermeedoogenloost lijden ...
Zoo plengd' Odysseus van onder zijn wimpers erbarmelijke tranen ...
Medelijwekkend ... Maar niemand bemerkte het plengen der tranen,
Enkel Alcínoüs werd het gewaar en begreep het. Want hij zat
Dicht in de buurt en hij hoorde zijn zware zuchten. Hij sprak toen
Snel zijn Faeäken toe, fel op de riemen: "Nu, luistert!
"Gij, Faeäcische vorsten en leiders. Demódocus moge
"Nu zijn schelluidende lier laten rusten, want wat hij daar voordroeg
"Was volstrekt niet naar ieders genoeg, want hier onze gastvriend
"Hield, sinds wij zaten aan 't maal en de Godlijke zanger ging zingen,
"Zie, geen oogenblik op met zuchten en klagen, de weemoed
"Houdt ongetwijfeld zijn geest omsluierd ...

4 - P.C. Boutens, *Odyssee*. Haarlem, 1941.

Zoo deed zingen de zanger vermaard; ondertusschen Odysseus
Voelde zich smelten; een traan onder de oogleên vochtte zijn wangen.
Zooals vrouw over 't lijf van haar man neêrwerpt zich en weeklaagt,
Die voor den stadswal viel in den strijd aan het hoofd zijner burgers,
Den meêdoogloozen dag afwerend van stad en van kindren – :
Als zij hem ziet op haar weg stuiptrekkende liggen te sterven,
Stort zij zich over hem heen, schel jammrend; de vijanden achter
Porren met speren haar rug en haar schouders, terwijl zij haar voeren
In 't slavinnenbestaan om er moeite te hebben en nooddruft;
Van haar schrompelen weg in de deerlijkste smarten haar wangen – :
Zoo stortte onder zijn brauwen Odysseus deerlijke tranen.
Hier ontging 't al de' anderen wel, dat tranen hij stortte,
Doch alleen Alkinoös, die hem terzijde het naast zat,
Gaf acht, werd het gewaar, en hij hoorde hem zwaar aan het stenen.
Aanstands sprak den Phaiaken, den roeriemminners, hij 't woord toe:
'Geeft mij uw aandacht, leiders en raden van 't volk der Phaiaken.
Laat Demodokos thans inhouden zijn klinkende speeltuig;
Want geenszins tot ons aller genot dees dingen bezingt hij!
Sedert wij zitten aan 't maal en zijn stem hief de edele zanger,
Sindsdien liet geen oogwenk af van zijn jammerlijk weenen
Deze onze gast; smart wel bovenmate omvangen zijn geest houdt.

5 - M.A. Schwartz, *Odyssee*. Amsterdam, 1956.

Zo zong de vermaarde minstrel. Odysseus werd week en de tranen drupten over zijn wangen. Zoals een vrouw weent, haar armen slaand om de hals van haar geliefde man, die viel voor zijn stad en zijn volk, vechtend om de meedogenloze dag van zijn vaderstad en zijn kinderen te weren – wanneer zij hem ziet liggen, worstelend met de dood, werpt zij zich over hem heen en jammert luid. Maar de overwinnaars achter haar slaan met hun speren haar op rug en schouders en voeren haar mee in slavernij tot een leven van moeite en verdriet. En haar wangen verwelken in deerniswekkend leed – zo droevig waren de tranen, die Odysseus uit de ogen stroomden. Wel wist hij ze te verbergen voor de anderen, maar Alkinoös moet het wel merken, want hij zat vlak naast hem en hoorde zijn diepe zuchten. Zonder dralen sprak hij tot de Phaiakische zeevaarders: “Luistert, gij leiders en raadslieden van ons volk, laat nu de welluidende lier van Demodokos zwijgen. Want het lied, dat hij zingt, behaagt niet aan allen. Sinds het begin van de maaltijd en sinds de goddelijke zanger zijn stem verhief, hield onze gast geen ogenblik op met bitter geweest. Een hevig leed moet hem hebben bevangen.

6 - Jan van Gelder, *Odyssee: de terugkeer van Odysseus*. Den Haag, 1959.

Over dit alles zong de beroemde minstrel en Odysseus kon zich niet langer beheersen: tranen vloeiden van onder zijn oogleden neer over zijn wangen. Zoals een vrouw weent, zich neerwerpend over haar man, die gevallen is voor zijn stad en zijn volk, terwijl hij streed om stad en kinderen te bewaren voor de dag die geen genade kent – zij ziet hem sterven in een laatste krampachtige beweging en werpt zich op hem met een gil van ontzetting, maar mannen van de vijand stoten haar met hun lansen in de rug en op de schouders, jagen haar voort in slavernij, tot harde arbeid en verdriet; grauw is haar gezicht van deerniswekkende ellende – zó deerniswekkend moest Odysseus wenen. Niemand van de anderen bemerkte er iets van; alléén Alkinoös, die tegenover hem zat, werd het gewaar, en hoorde hem snikken.

Onmiddellijk sprak hij te midden van de roeilustige Faiaken. “Luistert, edele leiders van de Faiaken. Demodokos moet nu maar eens ophouden met spelen op zijn helder klinkende citer. Want zijn gezang valt, geloof ik, niet bij allen in de smaak. Van het ogenblik af dat wij begonnen te eten en onze goddelijke zanger is opgestaan, heeft onze gast onophoudelijk geweend. Blijkbaar drukt hem een zwaar leed.

7 - Bertus Aafjes, *Odyssee*. Amsterdam, 1965.

Dit deed de minnestreel en zie, Odysseus
Vermocht het niet zich langer te beheersen;
De tranen liepen vrijelijk langs zijn kaken;
Hij weende als een vrouw te wenen pleegt,
Haar armen slaand rond haar geliefde man,
Die is gevallen voor het vaderland,
Vechtende om zijn kinderen te bewaren
Voor de meedogenloze ondergang;
Zij vindt hem worstelende met de dood,
En klemt zich jammerende aan hem vast:
De vijand echter stoot haar, met zijn lansen,
In rug en schouders om haar weg te voeren
In slavernij, dat uitzichtloze lot;
Haar wangen welken reeds van het verdriet;—
Zo deerniswekkend moest Odysseus wenen
En wist hij 't nog voor andren te verbergen,
Alkinoös vernam 't ook deze keer,
Omdat hij hem, vlak naast zich, steunen hoorde.
Hij sprak dan ook terstond tot de Faiaken;
'Nu moeten de muziek en lier maar zwijgen,
Want 't onderwerp is niet naar ieders smaak;
Sinds wij hier eten en de minstreel zingt,
Weent zonder onderbreking onze gast;
Er moet een hevig leed zijn dat hem kwelt.

8 - Imme Dros, *Odysseia: de reizen van Odysseus*. Amsterdam, 1991.

Dat bezong de befaamde zanger. Odysseus liet zich gaan, zijn wangen werden nat door een vloed van tranen. Zoals een vrouw huilt die zich op het lijk van haar man stort, die gesneuveld is voor de stad, aan het hoofd van de troepen in zijn strijd om de stad en zijn kinderen te bewaren voor de afschuwwekkende dag van de overgave— en voor haar ogen ziet ze hem stuiptrekken, ziet ze hem sterven en ze gilt uitzinnig en gooit zich op zijn lichaam, maar de vijanden achter haar porren haar met hun speren in de rug en de schouders, rukken haar overeind en sleuren haar mee als slavin, een lijdensweg voor een vrouw, haar wangen smelten weg in hartverscheurend verdriet—zo hartverscheurend waren de tranen van Odysseus. Voor de anderen kon hij verbergen dat hij huilde, maar de koning, Alkinoös, moest het wel zien en merken, want die zat naast hem en hoorde hoe zwaar Odysseus steunde. Hij zei tot de Faiaken, die zo van roeien houden: ‘Mag ik uw aandacht, vorsten en veldheren van de Faiaken, nu moet Demodokos toch de helderklinkende lier maar laten rusten, want zijn lied staat niet iedereen aan hier: sinds het maal begon en de zanger zijn goddelijk lied zingt, is onze gast niet meer opgehouden met steunen en kreunen, kennelijk maken die liederen hem uitermate neerslachtig.

9 - H.J. De Roy Van Zuydewijn, *Odyssee: de terugkeer van Odysseus*. Amsterdam, 1992.

Dat was het lied dat de roemrijke zanger hun voorzong. Odysseus stroomden, ten diepste geroerd, de tranen over de wangen. Zoals een vrouw zich beklagt, terwijl ze zich over haar man buigt, die bij zijn stad, in het voorste gelid van het volk, is gesneuveld, vechtend om huis en haard voor de ondergangsdag te behoeden; als ze haar nog stuiptrekkende man voor haar ogen ziet sterven, stort ze zich jammerend over zijn lichaam; van achteren duwen mannen met lansen tegen haar rug en haar schouders en voeren haar als slavin met zich mee voor een leven vol moeiten en pijnen en om haar overgroot leed en verdriet verwelken haar wangen, – 530 zo ook, van droefheid vervuld, zat Odysseus tranen te storten. Hadden de andere mannen ook niets gemerkt van zijn tranen, – koning Alkinoös wel, want vlakbij Odysseus gezeten zag en bemerkte hij het en hoorde hem naast zich diep zuchten. Snel nam hij daarom het woord en sprak tot de andere Faiaken: “Luistert naar mij, gij leiders en hoofden van ’t volk der Faiaken! Laat nu direct de zanger het heldere citerspel staken. Want niet een ieder schept in de zang die hij voordraagt genoeg. Sinds onze maaltijd begon en de godlijke zanger zijn lied zingt, huilt de vreemdeling al en geeft zicht over aan droefheid. 540 Bovenmatig verdriet moet zijn geest wel hebben bevangen.

10 - P. Lateur, *Odyssee: een zwerver komt thuis*. Amsterdam, 2016.

Dat zong Demodokos, beroemde bard.
Maar Odysseus werd week, onder zijn ogen
werden zijn wangen van de tranen nat.
Zoals een vrouw die weent, haar armen slaat
om haar geliefde man die in het aanschijn
van stad en volk gesneuveld is al vechtend
om de meedogenloze dag te weren
voor stad en kroost: zij ziet hem stuiptrekken
en sterven, klampt zich aan hem vast, kermt luid;
met speren slaat de vijand haar vanachter
op rug en schouders, voert haar met zich mee
naar slavernij, ellende en labeur;
erbarmelijk haar smart, haar wangen kwijnen – 530
zo liet ook Odysseus onder zijn brauwen
de vrije loop aan tranen vol erbarmen.
Voor al de rest bleef zijn gewezen verborgen,
alleen Alkinoös bemerkte het,
hij zat naast hem en hoorde zijn diep zuchten.
Hij nam onmiddellijk het woord en sprak
tot de Faiaken die van roeien houden:
    ‘Bevelhebbers en leiders der Faiaken,
aanhoor me nu en laat Demodokos
zijn citer die zo helder klinkt doen rusten.
Zijn lied doet echt niet iedereen genoeg.
Sinds wij begonnen met het avondmaal,
de zanger goddelijk zijn stem verhief,
heeft onze gast zich onophoudelijk
overgegeven aan ellendig klagen. 540
Voorwaar, een zwaar verdriet drukt op zijn hart.